

Bedelingen van het nieuwe verbond

Mr. A. Manussen Sr.

Eén der oorzaken van allerlei misverstand bij de lezing en bespreking van de Schrift, is wel het gebrek aan inzicht in de verschillende en behoorlijk te onderscheiden "bedelingen", die wij in het Woord Gods aantreffen. De "Bijbel" is nu eenmaal een verzamelwerk; en de openbaring der waarheid Gods, door de verschillende geïnspireerde schrijvers gegeven, loopt over een tijdvak van stellig 1600 jaren. Dit wil zeggen, dat tussen Mozes (op wiens naam de eerste vijf bijbelboeken staan) en de apostel Johannes, die het laatste der 66 bijbelboeken schreef, ongeveer zestien eeuwen zijn verlopen.

Het spreekt vanzelf dat de heilsopenbaring Gods gedurende die zestien eeuwen een gestadige ontwikkeling heeft doorgemaakt en dat dus niet alles wat God in bepaalde bijbelboeken of in bepaalde tijden tot bepaalde volken (bijvoorbeeld aangaande Israël) heeft gesproken en beloofd, ook zo maar voor óns geldt of door ons (gelovig geworden heidenen) zonder zorgvuldige schifting en onderscheiding mag worden aanvaard! Zeer zeker is dit *niet* zo. Toch doen zeer vele bijbellezers dit nog wél en het leidt tot betreuenswaardig wanbegrip aangaande de waarheden der Schrift, ja, het maakt voor menigeen de Schrift tot een boek met vele tegenstrijdigheden. - Wat de éne "bijbeltekst" leert, schijnt dan door een andere bijbeltekst flagrant ondersteboven te worden geworpen. En de Schrift wordt dan, inplaats van te zijn het Boek Gods, dat een absoluut onbetwifelbare éénheid in het karakter der Godsopenbaring wil geven, gedefformeerd tot een bundel van allerlei elkander onderling tegensprekende stellingen, ja, tot "een zak vol raadselen en vragen".

Een der grote oorzaken van deze verduistering van het inzicht in de Schrift blijkt zoals gezegd, het niet onderscheiden van de door God in Zijn Woord geopenbaarde "bedelingen". Daarom wil ik eens over deze verschillende bedelingen schrijven en ik zal daarbij tevens gebruik maken van hetgeen in verleden tijden ook door andere Schriftonderzoekers bij dit onderwerp is aangetekend.

Oud en nieuw als onderscheiding onvoldoende

Reeds onmiddellijk wil ik hierbij opmerken dat, wanneer ik nu in Schriftuurlijke Waarheden over de bedelingen ga schrijven, door mij thans niet veel aandacht zal worden geschonken aan de oppervlakkige, door de traditie geijkte, simpele onderscheiding "oude en nieuwe bedeling" of "bedeling der belofte" naast "bedeling der vervulling", want deze en dergelijke vage onderscheidingen, hoe

BEDELINGEN VAN HET NIEUWE VERBOND

juist ook in hun soort, lossen het probleem der door mij bedoelde tegenstrijdigheden in de Schrift niet op. Willen wij de Schrift als één helder en boeiend geheel leren kennen, willen wij in die Schrift het rijke, het heelal omvattende genadeplan Gods ons zien ontvouwd, dan hebben we zeer weinig aan de grove onderscheiding der kool-en-geit sparende vage indelingen als "bedeling des ouden en nieuwen verbonds" en dergelijke, evenmin als onze aardrijkskunde voltooid zou zijn wanneer wij telkens slechts herhalen: "de aardbol bestaat uit een noordelijk en een zuidelijk halfrond". Deze algemeenheid is wel waar, doch zij verheldert eigenlijk zeer weinig. Welnu, zo is het in wezen óók gesteld met de vage en weinig zeggende onderscheidingen, door mij hierboven genoemd - zij geven geen schriftuurlijk aanvaardbaar beeld van de grote lijnen der plannen Gods met Zijn schepping.

Ik wil nu trachten, als gelovig Schriftonderzoeker, de voor menigeen zo taaie stof van het, onderzoek naar de verschillende bedelingen, althans wat de hoofdzaken hiervan in het z.g. "Nieuwe Testament" betreft, in een kort, verduidelijkend overzicht saam te vatten.

Betekenis van het woord bedéling

Wij beginnen eerst maar met te vragen.- "Wat beteként eigenlijk het woord bedeling?" - Niet de leer, doch wel de Schrift geeft ons daarop een duidelijk antwoord. De geïnspireerde apostel der natiën, Paulus, gebruikt dit door "bedeling" vertaalde Griekse grondwoord niet minder dan vier maal, zodat we een uitnemend houvast hebben om, mede door Schriftvergelijking, ten aanzien van dit woord tot een inzicht in de juiste betekenis ervan te komen.

De vier hier bedoelde teksten zijn: Ef. 1:10; Ef. 3:2, Kol.1:25 en Ef. 3:9. Ter vergemakkelijking van uw vergelijkend onderzoek schrijf ik ze hiernaast voor u af. In Ef. 1 : 10 spreekt Paulus van Gods voornemen, om in de bedeling van de volheid der tijden wederom alles tot één (letterlijk: onder één hoofd) te vergaderen in Christus. In Ef.3:2 zegt Paulus: "indien gij maar gehoord hebt van de bedeling der genade Gods die mij gegeven is aan u". En in Kol. 1:25 heeft hij het over de Gemeente, "welker dienaar ik geworden ben naar de bedeling Gods, die mij gegeven is om aan u te vervullen (voltooiën) het woord Gods". De vierde maal dat Paulus volgens de grondtekst het woord bedeling gebruikt, vindt men in Ef. 3:9, waar hij als een der doeleinden van zijn arbeid noemt: "allen te verlichten (dat zij mogen verstaan) welke de gemeenschap der verborgenheid zij". Uit het vergelijkende handschriften-onderzoek is gebleken dat in de oudere handschriften niet staat "gemeenschap" (*koinoonia*), maar *oikonomia*, bedeling; - zodat dus óók Ef. 3:9 moet luiden: "welke de bedeling der verborgenheid zij".

Ik heb hier telkens met opzet de Statenvertaling geciteerd, omdat deze (hier méér dan de Nieuwe Vertaling), getrouw aan het woord bedeling tracht vast te houden.

Nu komt de vraag: wat wordt er nu in de Griekse grondtekst bedoeld met hetgeen door de Statenvertaling als "bedeling" is vertaald? Het antwoord is hoogst eenvoudig, want het Griekse woord in deze teksten is *oikonomia*; (het tegenwoordig algemeen bekende Nederlandse woord "economie" staat er mede in nauw verband). Het Griekse woord *oikonomia* is gemakkelijk te ontleden - het is gevormd van *oikos* (huis) en *nomos* (wet), de betekenis is dus: huisorde, huiswetgeving, regeling van de huishouding. Zo was een *oikonomos* een man, die in opdracht van zijn lastgever of meester het huis bestuurt, de huishouding verzorgt; ook is het soms door rentmeester vertaald. U kunt dit nog aan verscheidene andere teksten toetsen, - zie maar eens: Luk. 12:42 en Titus 1:7 "huisverzorger"; in Matth. 20:8, Luk. 8:3, Luk. 16:1,3,8, alsmede in Rom. 16:23: "rentmeester". Huisverzorger is de vertaling die het dichtst bij de grondtekst blijft en dus beter is. Was dus een *oikonomos* in algemene zin een huisverzorger, dan stond daarboven, als iets onmisbaars in het maatschappelijk bestel: de *oikonomia*, als huisverzorging, hetgeen in ruime zin ook de gehele inrichting der huishouding betekende.

Thans zal het ons duidelijk zijn dat het vertaalde woord "bedeling" bij Paulus niets uitstaande heeft met armenbedeling of liefdadigheidsbetoon, doch dat zij niets anders is dan "de regeling, volgens welke God Zichzelf en Zijn heil in de opeenvolgende tijden op telkens verschillende, telkens méér grootse wijze aan de mensen heeft geopenbaard en in de toekomst nog grootser zal openbaren". Bij deze heilshuishouding Gods laat zich dus een ontwikkeling aanwijzen van verschillende, steeds méér omvattende werkingsferen en steeds hoger stijgende openbaringstrappen. En elke nieuwe openbaringstrap heeft haar eigen karakter, haar eigen woorden en termen, haar eigen uitdrukkingswijzen, telkens weer in nauw verband met de zeer uiteenlopende groepen van schepselen, welke God wil aanspreken. Tenslotte heeft ook elke "openbaringstrap" haar eigen eindstation in Gods grote heilsplannen en elke openbaringstrap heeft ook haar eigen heerlijkheden. - En door de aanwending van al die "openbaringstrappen" rijst het "vast gebouw van Gods gunstbewijzen, naar Zijn gemaakt bestek", tot steeds hogere regionen (gewesten) en zullen te Zijner tijd steeds méér delen Zijner schepping in de werkingsfeer van Zijn onwederstaanbare liefde worden betrokken.

Welnu, zó ziet nu de Schrift, als één geheel genomen, de verschillende "bedelingen". Zó is dan ook het overigens simpele woord, "bedeling" bij Paulus: de inrichting van de Goddelijke heilshuishouding, - de manier waarop God Zijn verhouding tot de mensen en de verhouding van de mensen onderling (in de heilsbetrekkingen) regelt en steeds méér en uitgebreider zal believen te regelen.

Verschillende bedelingen

Daarbij blijkt, conform het door mij enige regels hoger gedefiniëerde, dat Paulus verschillende bedelingen onderscheidt. Hij spreekt van de bedeling (de heilshuishouding Gods dus) die in Zijn tijd geldig was, doch hij spreekt óók over de bedeling van een toekomstige tijd, dien hij "de volheid der tijden" noemt (Ef. 1:10).

En nu is *dit* zo bedroevend: dat zelfs de meesten van hen, die de bijbel nog lezen, nooit grondig hebben geleerd "de bedelingen" goed uiteen te houden. Men spreekt nog wel over een "bedeling der wet" voor Israël en een "bedeling der genade" voor de gemeente, en men denkt er bijvoorbeeld niet aan om de spijswetten of sabbatswetten van Israël te houden. Maar over het algemeen is het aan de gemiddelde bijbellezer niet duidelijk, dat er ten aanzien van het begrip "bedeling" veel méér en veel dieper behoort te worden gezien om de Schrift in het algemeen en Gods heilsplan met de wereld in het bijzonder te leren verstaan, voor zover die Schrift zelf ons daartoe voorlichting heeft gegeven. Om duidelijk te zijn: men moet leren zien dat er verschil in "bedeling" openbaar komt in "de Evangelien", in de "Handelingen", in de brief aan de Romeinen en in dien aan de Efeziërs.

Zeer zeker is "al de Schrift van God ingegeven en zij is nuttig tot lering, tot wederlegging, tot verbetering, tot onderwijzing" (2 Tim. 3:16). Alle Schrift is dus wel *voor* ons, doch alle Schrift spreekt niet *over* ons; zij spreekt immers zeer dikwijls over onze broeders uit een *andere* bedeling.

Laat mij, om onderscheid te doen zien, u een paar oude voorbeelden uit "Schrift en Leer" voorleggen.

Ie. Het evangelie, dat Paulus predikte had in 't kort tot inhoud: "dat Christus gestorven is voor onze zonden en dat Hij is begraven en dat Hij is opgewekt" (1 Kor. 15 :3,4). Daarentegen: het evangelie dat Johannes de Doper predikte (en dat ook Jezus Zelf door zijn twaalf discipelen liet prediken), luidde: "het Koninkrijk der hemelen is nabij gekomen". (Matth. 3:2, 4:17, 10:7). En toen de discipelen dit predikten, wisten zij zelf nog niet dat de Heer zou sterven en opstaan. Dus: wel een groot verschil tussen dit evangelie uit Mattheüs en dat uit 1 Kor. 15: 3-4!

Een tweede voorbeeld, Petrus predikt op de Pinksterdag (Hand.2:36): "zo wete dan zekerlijk het ganse huis Israels dat God deze Jezus, dien gij gekruisigd hebt, tot een Here, en Christus heeft gemaakt". Daarentegen had deze zelfde Heer (in Matth. 16:20) Zijn discipelen indertijd verboden dat zij aan iemand zouden zeggen dat Hij was Jezus de Christus ! Leest U over deze verschillen en tegenstrijdigheden in uw bijbel maar gedachteloos heen?

Een derde voorbeeld. Petrus zegt dat de rechtvaardige nauwelijks zalig wordt en hij vraagt, waar dan de goddeloze en zondaar moet verschijnen. (1 Petr. 4:18). Paulus daarentegen gelooft in Hem, "Die de goddeloze rechtvaardigt" (Rom. 4:5).

Zo zou ik u nog wel veel meer andere treffende verschillen kunnen noemen ! - Ziet, lezers, dat zijn "tegenstrijdigheden" die we nooit tot overeenstemming kunnen brengen, zo wij de bedelingen niet leren zien en uit elkander houden. De verschillende bedelingen in het oog houden, dat is DE sleutel tot het verstaan van de heilsopenbaring der Schrift.

Wij gaan dus nu over deze zeer te onderscheiden "bedelingen" een en ander zeggen. Daarbij is het ons niet te doen om "de Schrift in diverse stukjes te knippen", doch wèl gaat het er ons om: verschillende (schijnbare) tegenstrijdigheden op te lossen en vooral aan denkende Schriftgelovigen te laten zien hoe de Schrift een zichzelf nooit weersprekende éénheid vormt, die een steeds ruimer zich ontplooiend heilsplan Gods openbaart en waarbij elke verder gaande ontwikkeling dienst doet tot de verkrijging van een ten slotte alles overkoepelend geheel.

Bedelingen van het nieuwe verbond

Het onderzoek aangaande de diverse bedelingen, in de Schriften des Nieuwen Verbonds, leidt ons tot het beschouwen van daarin voorkomende en duidelijk aanwijsbare vier onderling verschillende bedieningen van het heil, waarmede Gods genade Zijn schepselen in het verleden wilde zegenen en in de toekomst nog zál zegenen. We onderscheiden daartoe, in grote trekken:

I. *De bedeling van de vleeswording des Woords* (Christus' menswording).

- a. prediking van "het nabije Koninkrijk" aan de schare, lopende ongeveer tot het vermelde in Matth.12:50.
- b. prediking van het lijden, de opstanding en het toekomstige Godsrijk op aarde, - aan de discipelen (Matth. 13-28).

II. *De Pinksterbedeling onder Israël*, in het boek Handelingen (hfdst. 1-12); in deze bedeling passen ook de Hebreeënbrief en de brieven van Jakobus, Petrus, Johannes en Judas.

III. *De bedeling van Paulus' "priesterlijke dienst"*, van Hand. 13-28, waarbij véél van hetgeen we vinden in de brieven aan de Romeinen, Korinthiërs, Galaten en Thessalonicenzen.

IV. *De "bedeling der verborgenheid"* in de brieven die Paulus uit de gevangenis heeft geschreven, nl. Efeziërs, Filippenzen en Kolossenzen.

Deze vier "bedelingen" (zoals boven gezegd slechts door mij in grote, algemene trekken aangegeven) zal ik nu achtereenvolgens beknopt bezien en veel van

hetgeen eertijds bij uw Schriftlezing tot misverstand kon leiden, zal ten bate van het inzicht in Gods heilsplan kunnen worden weggenomen.

De bedeling van de vleeswording des Woords

Beschouwen wij nu eerst: de bedeling van Christus' menswording, (met de onderverdelingen a en b). - Toen de Heer Jezus op aarde kwam, kwam Hij voor Israël. Immers, Johannes de Doper zegt: "Opdat Hij aan Israël zou geopenbaard worden" daarom ben ik gekomen, dopende in water (Joh. 1:31). Ook Paulus zegt later nog: dat Jezus Christus een dienaar geworden is der besnijdenis (Rom. 15:8). Jezus kwam tot "het Zijne" (Joh. 1:11a). En Hij bracht hun ditmaal geen wet (zoals Mozes) en ook geen omsluerde beloften (zoals de oude profeten gedaan hadden) neen, Hij bracht aan Israël een evangelie, - een blijde boodschap. Maar wèlke blijde boodschap begon Hij te brengen? Déze: "de tijd is vervuld en het Koninkrijk Gods is nabij gekomen, bekeert u en gelooft het evangelie" (Mark. 1:15). Ook Johannes de Doper verkondigde aan het Joodse volk het evangelie.

Maar wat was de inhoud van deze "blijde boodschap"? Ieder opmerkzaam Schriftlezer kan hierop reeds terstond dit antwoord geven: het was niet het evangelie van des Heren verzoenend lijden, sterven en opstanding, zoals wij dit thans horen verkondigen, want toen de Heer daarover tot Zijn discipelen begon te spreken, wilden zij er niet van horen, en Petrus berispte Jezus, zeggende: "Heer, wees U genadig, dit zal U géénszins geschieden!" (Matth. 16:22). Neen, wat de Heer aanvankelijk aan Israël predikte en liet prediken was een *ander* evangelie, - het was het evangelie van het Koninkrijk Gods; de boodschap van dat heerlijke, reële Koninkrijk, dat door Israëls oude profeten in kleurrijke Godsspraken en psalmen was voorzeggd. (ziet dit op tal van plaatsen in de boeken den Ouden Testaments). Dit was ten overvloede óók nog eens door Gabriël aan Maria aangekondigd: "God de Here zal Hem (d.i. aan Jezus Christus) den troon van Zijn vader David geven en Hij zal over het huis Jakobs koning zijn in de eeuw". (Luk. 1:32-33).

Om aan dit als "nabij" aangekondigde en op aarde komende Koninkrijk, met al zijn heerlijks, deel te hebben, moest Israël zich bekeren en geloven dat Jezus de Messias was; "geloof en bekering" was de eis. Een gerechtigheid, gróter dan die van de Farizéeërs en Schriftgeleerden, was nodig om in dat Koninkrijk in te gaan (Matth. 5:20). "Wat zullen wij *doen*?" is dan ook telkens de vraag van mensen, die door de prediking van Johannes den Doper in hun geweten getroffen waren. En ook Jezus Zelf spreekt in deze éérste periode van Zijn optreden openlijk en tot iedereen, die met Hem in aanraking kwam, over de aanstaande komst van het Koninkrijk - totdat van lieverlede de tegenstand steeds sterker wordt (Matth. 11:16-24). En zó sterk wordt ten slotte die tegenstand van de leidlieden des volks en van hun directe aanhang, dat men Zijn werk toeschrijft aan Beëlzebul en van Hem zegt: "Hij heeft een onreine geest". (Matth. 12:24). - Markus, die deze eerste

periode van Jezus' openbaar optreden beknopter verhaalt dan Mattheüs, heeft deze lastering ons reeds zeer spoedig in zijn "verslag" kunnen mededelen. (Mark. 3:30). Maar met deze lasterlijke taal van Israëls leiders, waarin zij, trots alle tekenen en wonderen, trots alles wat Jezus in hun midden aangaande de heerlijkheid van het door Hem gepredikte, komende Koninkrijk geopenbaard had, Hem tegen licht en beter weten in, en thans door haat beneveld, voor "duivelsdienaar" uitmaakten, pleegden zij "de zonde tegen den Heiligen Geest" (Matth. 12:31-32, Mark. 3:20-30). En aangaande déze zonde, zeer speciaal door deze Farizeeërs gepleegd, zeide Jezus dat zij niet vergeven wordt, noch in deze aioon, noch in de toekomst, (die van het duizendjarige rijk). - Ik merk hierbij even apart op, dat hier door Jezus niet over het eind-oordeel gesproken is, dat volgens de Schrift eerst na "de 1000 jaren" zal plaatsvinden.

De "lastering tegen den Heiligen Geest", door de verantwoordelijke leiders des volks gepleegd, brengt het einde van de éérste periode in het optreden van Jezus op aarde. Want na de onheilspellende gelijkenis over "bomen en vruchten" en van "het wonder van Jona", die we zo ongeveer aan het slot van Matth. 12 vinden opgetekend, komt er een besliste kentering in Jezus' manier van optreden, gelijk we u duidelijk zullen doen zien.

Let maar op. Was de eerste periode een tijdvak van openlijk en duidelijk prediken van het nabije Koninkrijk aan "de schare" geweest, (duidelijk voor allen die Hem hoorden!), - de tweede periode in de bedeling van de vleeswording des Woords biedt ons een geheel ander aspect! De gevolgen van de in Matth. 12 uitgesproken vonnissen worden reeds direct door Jezus' andere wijze van optreden merkbaar, aangezien thans de verwerkelijking van het aanvankelijk "nabij gepredikte Koninkrijk", met al zijn geestelijke en materiële zegeningen, vele eeuwen zal worden uitgesteld.

In deze tweede periode van Jezus' optreden is het gedaan met de openbare prediking van het nabije Koninkrijk Gods! Immers: de Heer verbergt nu Zijn Koningschap! Hij spreekt over deze dingen tot de schare slechts in zeer omsluerde gelijkenissen, opdat ze niet zouden verstaan! (Matth. 13:13-15). Hij verklaart alles alleen aan Zijn discipelen. Deze mogen nu niet eens meer aan de schare zeggen dat Hij de Messias is (Matth 16 : 20).

Doch niet alleen het auditorium wordt sterk ingeperkt, maar ook de boodschap wordt gans anders ingekleed! Want aan de Zijnen begon Hij van toen af te tonen (Matth. 16:21): dat de Messias moest sterven en opstaan. Een geheel andere boodschap dan "de blijde wereld", die in de éérste periode van Jezus' optreden voor de verbaasde schare was getekend! Voorwaar, deze mededeling aangaande Christus' lijden en sterven was de basis van een "nieuw" evangelie, dat door slechts weinigen werd verstaan.

Laten wij nu eens een ogenblik veronderstellen dat de leidlieden Israëls hun Heer bij Zijn optreden met de prediking van het nabije Koninkrijk (de éérste periode dus!) wél zouden hebben erkend. Wat zou er dan zijn gebeurd? Dan zou

BEDELINGEN VAN HET NIEUWE VERBOND

het Koninkrijk Gods toen reeds zeer spoedig op aarde gekomen zijn, met al de heerlijke materiële en geestelijke gevolgen ervan. En alles wat met de komst van dat Koninkrijk thans eerst in de toekomst in vervulling zal gaan, zou dan meer dan twintig eeuwen zijn "vervroegd", zodat Israël toen reeds een bepaald "heil" aan alle volken zou hebben gebracht. Dan zou dus ook alles wat de profeten hadden voorzeggd aangaande de strijd tegen de Antichrist en de vestiging van het Godsrijk der gerechtigheid op aarde, veel vroeger zijn verwezenlijkt. Doch dan ware het heil niet volkómen geweest! Het blijkt immers telkens achteraf in de geschiedenis van het heeal: dat de zonde moet komen, opdat de genade des te overvloediger zal worden geopenbaard! Deze waarheid geeft de mens wel geen vrijbrief om straffeloos te zondigen, men onthoude dit goed. Doch desniettemin is telkens gebleken dat juist de zonde in de heilsplannen Gods, dus volgens Zijn raad, moet medewerken tot de verheerlijking van Gods genade en liefde, alsmede tot intensivering van het heil en tot uitbreiding van de kring dergenen die door de redding worden gezegend en gezaligd.

In verband met deze "uitbreiding van het heil" heeft de soevereine God der liefde de haat der farizeeërs en hun (tijdelijke) verwerping van den Christus juist willen dienstbaar maken aan de openbaring van Zijn steeds méér schepselen omvattend heilsplan! Want indien de prediking van het "nabije Koninkrijk" direct door Israël zou zijn aanvaard, dan zou (menselijk gesproken) wel voor de *aarde* het heil gekomen zijn, maar *niet* voor de hemelen; wel voor de *levenden*, maar *niet* voor de doden. Om de doden te verlossen uit de gevangenis moest Christus Zelf de dood ingaan. Reeds had Ps. 102:21 op een verlossing uit de dood gezinspeeld en later bejubelen de apostelen (1 Petr. 1:3, 1 Kor.15:17-20) deze overwinning van Christus.

Maar dit alles wisten de Joden en hunne oversten niet op het ogenblik dat zij Christus verwierpen. Ja, toen ze later den Heer kruisigden, deden ze niets anders dan wat Gods raad te voren bepaald had, dat geschieden zou (Hand.2:23; 4:28). Zo kunnen wij slechts ootmoedig danken voor de schikking van Gods vrijmachtig bestel, Die zelfs de vijandschap en het verzet der farizeeërs tegen de blijmare van "het nabije Koninkrijk" heeft ingepast in Zijn heilsplan, - hoewel Israëls verlichting en verhoging er thans meer dan twintig eeuwen door wordt vertraagd, o.a. ten bate van de toevergadering der uitverkoren Gemeente uit de natiën. Paulus spreekt in verband met deze vertraging voor Israël duidelijke taal in Rom. 11.

Na deze beknopte toelichting kan ik de beschouwing van de bedeling van des Heren persoonlijke tegenwoordigheid op aarde nu wel afsluiten. Zij eindigt met Zijn hemelvaart, een wegneming voor een tijd, tot de tijden van de wederoprichting aller dingen die God gesproken heeft door de profeten (Hand. 3:21). Maar de opmerkelijke, denkende lezer zal nu wel hebben begrepen: God heeft Zijn doel met de schijnbaar mislukte prediking van het nabije Koninkrijk bereikt! (Luk. 24:26). De vijanden moeten, evenals de vrienden, medewerken tot

de vervulling van Gods raad: de redding der wereld, de vijanden inclus. Met het oog op deze algehele redding kon het "nabije Koninkrijk" van Matth. 2, 3 en 10, voor Israël wel enige eeuwen worden uitgesteld. De verschillende bedelingen, hoezeer ook telkens geheel of gedeeltelijk door weer andere bedelingen vervangen, zijn geen mislukte probeersels Gods, doch stijlvolle onderdelen van het Gebouw Zijner gunstbewijzen, - van Zijn heilsplan, dat de aionen omspant. Alsnu kwam:

De Pinksterbedeling onder Israël

(Ziet de indeling op blz.5). God had, we zagen dit reeds, van Israëls ongeloof en vijandschap gebruik gemaakt om Zijn doel te bereiken: Christus te maken tot het Lam Gods, dat de zonde der wereld wegneemt, welk Lam, let wel, door het priesterlijke volk zèlf is geofferd! Er volgt voor hen op die daad geen "eindelozes straf". Want Jezus' gebed: "Vader, vergeef het hun" is verhoord: het is hun vergeven. En die vergiffenis wordt aan Israël gepredikt van Pinksteren af. Immers, de prediking van Petrus en zijn mede-apostelen luidt dån: "Bekeert u, en een iegelijk van u worde gedoopt in den naam van Jezus Christus en gij zult de gave des Heiligen Geestes ontvangen (Hand. 2:38). Thans dus geen prediking van het "nabije Koninkrijk" meer, doch wèl: "bekering en doop" en als Goddelijk antwoord op die daad der gehoorzaamheid: "de gave des Heiligen Geestes, openbaar in talen, tekenen, wonderen en profetie". - Dus een geheel andere bedeling, een geheel andere "regeling der heilsbezorging" als tijdens de vorige, door mij hierboven geschetste periode.

Is aan de tweede bedeling (de Pinksterbedeling onder Israël) een langdurig leven beschoren geweest? Volstrekt niet, want Israëls leiders blijken ook déze prediking te verwerpen. De vijandschap, óók tegen de thans "gekruisigde en opgestane Christus" wordt al spoedig openbaar. Israël wederstaat opnieuw den Heiligen Geest, zoals Stéfanus het hun moet zeggen (Hand. 7:21). En Stéfanus wordt gestenigd, Jakobus onthoofd (12:2). Petrus ontkomt slechts door een wonder aan den dood (12:17). De gehele Pinksterbedeling onder Israël, die beoogde: Christus - nu als de Gekruisigde en Opgewekte - een plaats in het hart van Israël te verzekeren, verloopt in het zand van de woestijn der hardnekkige onbekeerlijkheid bij de Israëlitische massa (echter niet zonder dat Gods doel ook door déze bedeling bereikt werd, waarover straks nader). Het oordeel des doods wordt door een Godsgericht aan den "verzetsleider" Herodes Agrippa voltrokken (Hand.12:21-23). Maar niet alleen wordt deze vijand Gods door het gericht getroffen, ook de Jeruzalemse gemeente (de zogenaamde "Pinkstergemeente") gaat als zodanig haar ondergang tegemoet, aangezien zij aan de schaduwwachtige Joodse wet blijft kleven. Denkt slechts aan de aanleiding tot en het verhandelde tijdens het zogenaamde "apostelen-convent" van Hand. 15:1-29, alsmede aan den strijd dien, volgens de Galatenbrief, door Paulus tegen het Judaïsme van

Jeruzalemse "Joden-Christenen" is gevoerd. Van een werkelijk bevrijdende Christus-prediking onder de Joden te Jeruzalem horen we al spoedig niet meer. Wel zijn er in Hand. 21:20 vele myriaden van Joden, die geloven, maar ze zijn niet tot volle vrijheid gekomen, want "ze zijn allen ijveraars voor de wet". De wet en de tempel zijn weer de afgoden van het "gelovige" volk, en na niet zeer lange tijd richten sectarische twisten de Jeruzalemse gemeente als zodanig te gronde. De Pinksterbedeling onder Israël loopt ten einde. Maar Gods doel met deze kortstondige bedeling is bereikt: er is te midden van storm en drang door God een man voor het voetlicht gebracht, die, als een uitverkoren werktuig, Christus' naam zou brengen voor heidenen, en koningen en kinderen Israëls (Hand.9:15). Wij beschouwen nu even:

III. De bedeling van Paulus' "priesterlijken dienst"

ons geschetst in Hand. 13-28, naar haar rijke inhoud tevens belicht in de brieven aan de Romeinen, Korinthiërs, Galaten en Thessalonicenzen. De uitdrukking "Paulus' priesterlijken dienst" wekt misschien enige bevreemding. Doch alle bezwaar hiertegen zal aanstonds volkomen verdwijnen.

Paulus' taak nam openbaar een aanvang toen hij met Barnabas uit de Joodse christenheid door den Heiligen Geest afgezonderd werd tot een bijzonder werk (Hand. 13:2). Aanvankelijk vervulde hij een dubbele taak: onder de Joden in de verstrooiing predikt hij in de synagoge het Koninkrijk Gods en vermaant hij tot bekering en geloof, gelijk ook Petrus en de anderen dit deden. Maar tevens is hij, Paulus tot de heidenen gezonden en hij omschrijft dezen dienst als een priesterlijken dienst, in het merkwaardige Rom. 15:16, waar de Griekse grondtekst luidt: "opdat ik een gewijd dienaar (*leitourgos*) van Christus Jezus zij, onder de heidenen het evangelie Gods priesterlijk bedienende (*hiëourgounta*), opdat de heidenen een welgevallige offergave mogen worden, geheiligd door den Heiligen Geest". Het werkwoord *hiëourgeo* betekent nl.: "als priester dienen"; een *hiëreus* is een priester. Paulus noemt in dien tijd zijn werk onder de heidenen dus een priesterlijk werk en de heidenen zijn de "offerande", de aan den Heer door Paulus' dienst als een wij-geschenk toegebrachte schepselen.

Merk wel op: in deze bedeling van Paulus' priesterlijken dienst staat de heilsprediking nog vervlochten met de Israëlitische bodem waarop God haar had geteeld. Want er is hier nog sprake van "priesterschap" en van "offerande", en dergelijke, terwijl we toch weten dat God voor de heidenen geen priesterschap en geen offerdiensten in Israëlitische zin heeft ingesteld. Paulus predikt hier dus nog in overeenstemming met de versluisde profetische gedachten die men o.a. in de hoofdzin van Jes. 66:20 kan opmerken. In de bedeling van Paulus' "priesterlijken dienst" moeten de heidenen zich nog wel "bekeren en gedoopt worden", doch ze zijn reeds vrijgesteld van het houden der Mozaïsche wet en van de besnijdenis; zij moeten zich slechts houden aan hetgeen reeds gedeeltelijk in "het Noachietisch

verbond" was voorgeschreven: onthouding van bloed; en van nog enkele andere met name genoemde daden (Hand.15:20).

Deze bedeling dus, hoezeer ook reeds tot "de heidenen" uitgebreid, was nog niet volkomen los van de "geboden en inzettingen", die aan Israëls oude eredienst herinnerden; zelfs Paulus had ernstig te kampen met en tegen allerlei Judaïetische indringensels in de gemeenten der gelovigen uit de heidenen.

Doch ook deze bedeling van Paulus' priesterlijken dienst moet weldra ten einde lopen, daar ook hij door Israël wordt verworpen. Dit bleek bijvoorbeeld te Jeruzalem, waar men hem wèl wil horen over Jezus en waar men wel "gelovig" is geworden (Hand.21:20), doch woedend wordt als hij zegt dat hij naar de heidenen afgezonden is (22:21-22). Later willen ook te Rome leiders der Joden niets meer van hem weten (Hand. 28:16-29), waarbij ook Paulus hen terloops aan Jes.6:9-10 herinnert, gelijk ook Jezus tijdens Zijn omwandeling op aarde dezelfde profetie uit Jesaja jegens het zich verhardende Jodendom had gehanteerd (Matth. 13:14-15).

De boodschap der redding Gods zal thans definitief aan "de heidenen" worden gezonden; Israël zal, als volk, gedurende vele eeuwen ter zijde worden gesteld. Voorlopig komt het heil tot de natiën niet meer door Israël, maar buiten Israël om! Dit is een historisch juist gebleken waarheid, die vóór Paulus aan niemand is bekend gemaakt.

De heilsbedeling voor en door Israël zal zeer zeker haar beslag krijgen, conform de voorspellingen der oude profeten en psalmdichters, doch zij zal vele eeuwen worden uitgesteld. Een nieuwe bedeling vangt nu aan: het is

IV. De bedeling der verborgenheid

Wij vinden haar bij uitstek getekend in de brieven, die Paulus uit de gevangenschap heeft geschreven; dit zijn de brieven aan de Efeziërs, Filippenzen en Kolossenzen. In deze "bedeling der verborgenheid" leven WIJ thans.

Zij draagt de naam "bedeling der verborgenheid" (Ef.3:9); niet omdat zij thans nog verborgen zijn zou, maar omdat ze vóór Paulus'optreden in deze drie brieven nog niet was geopenbaard, dewijl ze van alle eeuwen verborgen was geweest in God. Nú echter openbaart God, door den apostel der natiën (Paulus), wat Hij tot dusver lang verborgen had gehouden.

Wij zullen u thans enkele duidelijke verschillen tussen deze, voor ons geldende bedeling en allerlei vórige bedelingen aanwijzen.

1e. Oudtijds is aan Israëls "rechtvaardigen" toegezegd, dat zij de aarde erfelijk zullen bezitten en in de toekomstige eeuw daarop zullen wonen (Ps. 37:29, e.a.). Zij zullen eenmaal, als het priesterlijk en koninklijk volk, alle volken tot Christus brengen en alle volken in Zijn naam regeren.

Doch, in afwachting van dien tijd, is aan ons méér geopenbaard. Want hoewel in vorige brieven van Paulus reeds over ons toekomstig leven in hógere

BEDELINGEN VAN HET NIEUWE VERBOND

regionen is gesproken (bv. 2 Kor. 5:1 en 1 Thess. 4:13-17), gaat de "bedeling der verborgenheid" veel verder! Nu Israël (voor een tijd) terzijde is gesteld, openbaart Paulus in "Efezen, Pilippenzen en Kolossenzen" nog veel ruimere perspectieven! Als hij de brief aan de Efeziërs gaat schrijven, dan is bijna het éérste woord daarin over "God, Die ons gezegend heeft met alle geestelijke zegening onder de hemelingen in Christus" (Efe.1:3). Daar staat in de Griekse grondtekst: "*en tois epouraniois*" hetgeen beduidt: "onder de hemelingen" - dus niet slechts in den hemel. Verder lezen we dat God ons mede zet onder de hemelingen, in Christus Jezus (Ef. 2:6), om aan de overheden en de machten onder de hemelingen de veelvuldige wijsheid Gods bekend te maken (Ef. 3:10). Voorts: dat we den strijd hebben tegen de geestelijke boosheden onder de hemelingen (Ef. 6:12, "*en tois epouraniois*", dus niet "in de lucht". Zó lezen we nergens anders in de Schrift, dan alleen bij Paulus, dat een gelovige bij zijn opstanding naar den hemel gaat. Dit was in vorige bedelingen niet zo onwedersprekelijk duidelijk geopenbaard!

2e. Vervolgens is ook dít een kenmerkend verschil: dat in déze bedeling (en ook reeds in Paulus' vroegere brieven) een veel rijker evangelie is geopenbaard dan in de vorige tijden, namelijk "het evangelie der toerekening". Paulus heeft het herhaaldelijk over deze toerekening. De gerechtigheid van Christus wordt hierbij den zondaar toegerekend alsof het zijn eigen gerechtigheid ware. Een "eis" tot bekering, zoals in vorige bedelingen op den voorgrond werd gesteld, wordt als zodanig niet meer genoemd. Paulus gebruikt het woord "bekeren" in de gevangenschapsbrieven geen enkele maal! - Ook de "beoordeling naar de werken" kent deze bedeling niet. Vroeger was dit nog wel anders geweest, onderzoekt maar eens Matth. 18:23-35; - doch dat was dan ook nog de Israëlietische bedeling, die der voorwaardelijke vergiffenis. (Ziet deze gedachte der Oudtestamentische voorwaardelijke vergiffenis ook in Jes. 1:16-18). Doch Paulus constateert thans de *onbegrensde* schenking van *onvoorwaardelijke* genade; deze genade is absoluut.

In de sfeer van de "bedeling der verborgenheid" is er zeer zeker sprake van tuchtiging (zwarte tuchtiging zelfs, ziet hoe Paulus ook reeds in Rom. 14:10 en in 2 Kor. 5:10 de gelovigen ernstig waarschuwt), doch niet van een absoluut "verloren" gaan. In het evangelie der besnijdenis kan nog gesproken worden over gelovigen die afvallig worden en voor wie geen herstel mogelijk is (Hebr.6:4-6), doch Paulus daarentegen kan roemen: dat geen schepsel ons kan scheiden van de liefde Gods in Christus Jezus. Waar de zonde meerder wordt, is de genade veel meer overvloedig (Rom. 5:20).

In onze bedeling is de vergeving der zonden dus onvoorwaardelijk. Dat klonk ook nog niet zo in (bijvoorbeeld) Matth. 6:12, waar Christus als "dienaar der besnijdenis" optrad en in de trant van die bedeling de bede nog moest luiden: "Vergeef ons onze schulden, gelijk ook wij vergeven onze schuldenaren". Dit betekende dus: "Wanneer ik niet ten volle vergeef, ontvang ik van God ook geen vergiffenis" - let maar op de bedreiging van Matth. 6:15. Bij Paulus is het in onze

bedeling juist het òmgekeerde, "vergevende elkander, gelijk ook God in Christus ulieden vergeven heeft". (Ef. 4:32; Kol. 3:13). Ergo: dat mij de schuld vergeven is, staat dus vóóraf vast en het is niet afhankelijk van mijn (toch altijd gebrekkige) vergevingsgezindheid; - hoewel ik ten zeerste vermaand wordt óók zo te vergeven, doch zonder het dreigement van Matth. 6 : 15.

3e. Nog een derde verschil. In "onze" bedeling is er geen sprake meer van "de wet". - De wet bestond voor Israël. De wet bestond in de dagen van des Heren omwandeling op aarde; Zijn "Bergrede" is een verscherping en geestelijke verdieping van de wet van Mozes, maar volstrekt geen afschaffing. Doch in de Paulinische bediening verdwijnt de wet. De wet was de tuchtmeester, de paedagoog tot op Christus maar "als het geloof gekomen is, zijn wij niet meer onder den tuchtmeester" (Gal. 3:25). Het kind (*nèpios*) staat onder de wet, de zoon (*huios*) niet; en het evangelie der natiën, dat aan Paulus toebetrouwd is, maakt ons tot volwassen zonen (*huioi*).

Dit is de gedachte van de grondtekst in Galaten 3. - Zelfs de inzettingen van Hand. 15 gelden niet meer. De Thessalonicenzen moeten zich nog houden aan de inzettingen, die Paulus mondeling en schriftelijk heeft gegeven (2 Thess. 2:15), maar tot de Kolossenzen zegt hij: Wat wordt gij, alsof gij in de wereld leeft, met inzettingen belast?" (Kol. 2:20). - Paulus bestraft de Galatiërs, dat ze dagen en maanden en tijden en jaren onderhouden (Gal. 4:10), maar tot de Kolossenzen zegt hij: "dat niemand u oordele in spijs of in drank of in het stuk des feestdags of der nieuwe maan of der sabbatten" (Kol.-2:16). De gemeente in Paulus' bediening, in de sfeer van de "bedeling der verborgenheid", kent geen wet, óók niet "de wet der tien geboden"; zij kent alleen de wet der liefde, en ze houdt het er voor dat zij der zonde dood is, maar God levende in Christus Jezus.

Zo zijn er nog wel méér onderscheidingen te maken tussen de voor andere groepen en perioden gegolden hebbende bedelingen en de bedeling die ONS thans in het bijzonder geldt. Laten wij bijvoorbeeld momenteel en als regel niet zo geagiteerd uitzien naar de "tekenen en wonderen" die tijdens Jezus' omwandeling op aarde of kort daarna geschied zijn; - deze behoorden immers tot vórige bedelingen, tot de sfeer van "het evangelie des Koninkrijks". En laten we vooral niet, bij gebrek aan die "tekenen", ons tevreden stellen met de surrogaten, waarmede bepaalde groepjes gelovigen zich tevreden stellen. Beloften als in Joh. 16:23 en Mark. 10:29 en 30 worden gevonden, gaan heden ten dage, als régel, niet in vervulling. De ondervinding leert dit iedere dag. Paulus laat Trofimus te Miléte krank achter en hij kan Epafroditus en Timotheüs blijkbaar niet genezen. Wij zullen de tekenen dan ook tevergeefs zoeken in de brieven, die speciaal onze bedeling gelden. De "wonderen en tekenen" zullen wel weer komen als straks "het uitgestelde Koninkrijk" op aarde zich dóórzet, want zij behoren tot de eeuw van het Koninkrijk. Wij kunnen ze tot heden dus beschouwen als "krachten der

BEDELINGEN VAN HET NIEUWE VERBOND

toekomstige eeuw" (Hebr. 6:5), de eeuw van de duizendjarige regering van Christus.

Maar thans kunnen wij de vruchten van een betere belofte genieten, - b eter, omdat zij niet slechts op enkele bep aalde levensterreinen onze bezwaren en moeiten ondervangt, doch in de meest uiteenlopende en v eelsoortige levensmoeilijkheden ons sterkt en m eer dan overwinnaar kan doen zijn.

"De vrede Gods", dat is m eer dan "de honderdvoud" van Mark. 10:29-30! Ziet u thans iets van het onderscheid tussen de verschillende "bedelingen"? Ik hoop het van harte. Uw inzicht in de Schriften kan er door worden verruimd!

* * * * *